

ชื่อวิทยานิพนธ์ ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมจากประสบการณ์ของพยาบาลในการให้การ
ดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย
ผู้เขียน นางกฤษณา เฉลียวศักดิ์
สาขาวิชา การพยาบาลผู้ใหญ่
ปีการศึกษา 2544

บทคัดย่อ

การศึกษารังนี้ เป็นการศึกษเกี่ยวกับประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมจากประสบการณ์ของพยาบาลในการให้การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยาผู้ให้ข้อมูลเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยแผนกอายุรกรรม ศัลยกรรม และหออภิบาลผู้ป่วยหนักของโรงพยาบาลศูนย์ทางภาคใต้ตอนล่าง จำนวน 10 ราย ซึ่งคัดเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด โดยทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกร่วมกับบันทึกเสียง วิเคราะห์ข้อมูลโดยประยุกต์ขั้นตอนของโคไลซ์ซี่ ผลการวิจัยพบว่า

ความหมายของประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม ผู้ให้ข้อมูลสะท้อนความหมายใน 3 ลักษณะ คือ (1) ต้องเลือกกระทำในสิ่งที่รู้ทั้งรู้ว่าไม่ควรกระทำ (2) บางสิ่งที่ทำไปขัดแย้งกับคุณค่าของตัวเอง และ (3) เป็นสถานการณ์ที่เลี่ยงไม่ได้ แม้รู้สึกผิดหรือบ่าปก็จะต้องทำ และผู้ให้ข้อมูลมีความรู้สึกต่อประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมใน 4 ลักษณะ คือ (1) เลือกอย่างไร ทำอย่างไร ใจก็เครียด (2) ไม่แน่ใจในสิ่งที่ทำว่าถูกหรือผิด (3) รู้สึกผิดกับสิ่งที่ทำ และ (4) คับข้องใจที่ญาติตัดสินใจยุติการรักษาเพื่อชีวิตผู้ป่วย ส่วนประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมที่พยาบาลพบในการให้การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายมี 4 ประเด็น คือ (1) ยืดชีวิตหรือยุติชีวิต (2) จะปกปิดความลับผู้ป่วยหรือบอกความจริงกับญาติ (3) เภณต์ตัดสินใจคุณค่าแตกต่างกัน และ (4) ทรัพยากรจำกัดจะจัดสรรให้ใครดี สำหรับผลกระทบของประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมที่มีต่อพยาบาล พบว่า มีทั้งทางบวกและทางลบ ซึ่งผลกระทบทางบวก คือ ประสบการณ์ความขัดแย้งช่วยฝึกสติ ผลกระทบทางลบมี 2 ลักษณะ คือ (1) ความขัดแย้งทำให้ท้อแท้ ไม่อยากทำงาน และ (2) ทุกข์ใจที่ต้องทำในสิ่งที่ไม่อยากทำ โดยพยาบาลผู้ให้ข้อมูลเลือกใช้วิธีแก้ไข / เผชิญประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม 5 วิธี คือ (1) ยอมรับความจริงกับสิ่งที่เกิดขึ้น (2) ปรึกษาหารือ (3) พยายามมองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในทางบวก (4) ใช้ศาสนาเป็นที่พึ่ง และ (5) ทำหน้าที่แทนผู้ป่วย / พึงทักษ์สิทธิผู้ป่วย ซึ่งผลการแก้ไข / การเผชิญประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมมีทั้งผลทางบวก และทางลบ ดังนี้ คือ ผลทางบวก มี 3 ลักษณะ คือ (1) ผู้ป่วยได้รับการดูแลอย่างดีที่สุด (2) สัมพันธภาพกับผู้อื่นดีขึ้น และ (3) ภูมิใจที่ได้แสดงบทบาทแห่งวิชาชีพ ส่วนผลทางลบ มี 2 ลักษณะ คือ (1) เกิดความเครียด / กังวลใจถึงผลการกระทำ และ (2) สิ่งที่ทำไปดูไร้ประโยชน์

ผลการศึกษานี้ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการเตรียมนักศึกษาพยาบาลและพยาบาลในการเผชิญ และแก้ไขประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เมื่อให้การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย

Thesis Title Ethical Dilemmas Experienced by Nurses in Providing Care for
Terminally Ill Patients
Author Mrs. Kritsana Chaleawsak
Major Program Adult Nursing
Academic Year 2001

Abstract

This phenomenological study aimed to describe and explain nurses' experiences of ethical dilemmas when providing care for terminally ill patients. Participants consisted of 10 nurses in medical and surgical wards and intensive care units of two regional hospitals and medical centers in the south of Thailand. Data were collected using individual in - depth interviews with tape recordings. Data were analyzed by modifying Colaizzi's method. The findings are as follows :

Meanings of ethical dilemmas were described by participants included : (1) Must take actions which should not be done, (2) Something that had been done conflicts with personal values, and (3) An inevitable situation. Participants reflected their feelings toward the ethical dilemmas as : (1) Any choices, any actions induce stress, (2) Uncertainty with the selected choices, (3) Feeling guilty over what had been done and (4) Frustration with decision of patients' family to withhold life - sustaining treatment.

Ethical dilemmas experienced by participants were : (1) Prolong life or ending life, (2) Maintaining patient confidentiality or telling the truth to patients' families, (3) Having different criteria of value judgements, (4) Deciding who should receive scarce resources? Effects of ethical dilemmas were positive and negative. Positive effect was Experiences of dilemmas increase self - consciousness, Negative effects included : (1) Exhaustion and discouragement in working, and (2) Distress with conflicting actions.

Methods which participants used to resolve / cope with ethical dilemmas included : (1) Accepting the reality, (2) Consulting / Discussing, (3) Positive thinking, (4) Adhering with religion, and (5) Advocacy / Protecting patients' rights. Positive consequences of resolution / coping with the ethical dilemmas were : (1) Patients received good care, (2) Good relationship with others, (3) Pride in professional role. Negative consequences were : (1) Stress / anxiety with outcomes, and (2) Worthless actions.

This results of this study can be used as baseline information for preparing nursing students and nurses in dealing with and resolving, ethical dilemmas more effectively when providing care for terminally ill patients.